

Nice boys don't play rock 'n' roll

Av og til må man få ting på avstand for å få det riktige overblikket. Jeg ser nå at alt for mange av de seneste spaltene mine har vært krydret med feil musikk. Det er det på tide å rette opp i.

Alle gutter har en drøm om å bli rockestjerne. Jeg har i tillegg en far som er selvutnevnt norgesmester i énstrengsgitar, og det var aldri noen tvil om hva slags musikk jeg skulle vokse opp med. Rolling Stones og Led Zeppelin var blant favorittene hjemme hos oss, sammen med norske band som DumDum Boys. Etter hvert fikk jeg også min egen favoritt, Guns 'n' Roses. Som den yngre, råere og sintere fetteren til Rolling Stones var Guns 'n' Roses perfekt match for en svært ung mann som ønsket å vise at sjakkspillere også likte tunge rytmer og drivende gitarriff. Og for et kick det var. Selv i dag blir jeg blank i øya når jeg ser gamle videoer av Slash med full kontroll på gitaren og W. Axl Rose som drar igjennom sanger på sin karakteristiske måte.

Debutalbumet til Guns 'n' Roses var en egenkomponert EP med fire sanger, *Live ?!*@ Like a Suicide*. Som mange andre debutalbum var den langt fra noen suksess. Etter at Guns 'n' Roses hadde slått gjennom med *Appetite for Destruction*, valgte bandet å bruke låtene fra EP-en om igjen som første halvdel av oppfølgingsplata *G N' R Lies*. Blant disse fire sangene er *Nice boys don't play rock 'n' roll* (trykk på bildet!)

Guns N' Roses-Nice Boys-Sacramento 1993

gnrsimsoneado 41 videoer Abonner

For en skoleflink sjakkspiller var refrenget på denne sangen litt utfordrende, men jeg støttet meg tungt på de avsluttende strofene "I'm not a nice boy, and I never was." Sjakk var og skulle være rock 'n' roll, og det gjorde vi alt vi kunne for å bevise.

Nå er jeg mer usikker på om jeg kan redde meg inn på den måten. Mens jeg har kompiser som akkurat har gitt ut [plate](#), ble min drøm om karriere som bassist litt for raskt nedprioritert til fordel for sjakk og fotball, og etter hvert bare sjakk. Det nærmeste jeg har kommet følelsen av å være rockestjerne er da også spotlight i ansiktet og høflig applaus etter å ha holdt jussforedrag.

Kanskje har jeg havnet i den samme fella som Michael Krohn beskriver. Utgangspunktet og råskapen beskrives i Raga Rockers klassiker *Rock 'n' Roll*:

”Elsk meg i dur, og ikke i moll. Elsk meg fra hofta, det er Rock 'n' roll.”

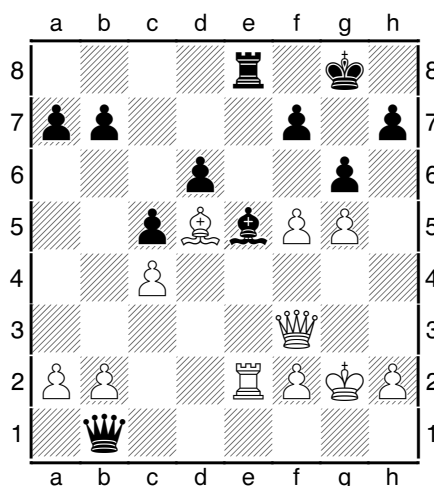
Mens det på en nådeløs måte settes merkelapp på virkeligheten og enden på transportetappen i *Idiot Rock*:

”De som hoppet opp og ned, har blitt så alvorlige.”

Nuvel... Siden dette er en sjakkspalte, skal jeg prøve å redde meg inn med å vise at sjakk kan være ganske rocka. Først skal jeg vise ungdommelig djervhet og en av avslutningene jeg er mest fornøyd med.

Det er vel verdt å ta seg noen minutter til å analysere stillingen nedenfor som er fra et parti spilt i Landsturneringen i Oslo i 1998. Partiet har vekslet frem og tilbake, men her har hvit muligheten til å avgjøre. Hvit har et kanontrekk på lur, men det er mange varianter som må regnes før man er i mål.

Trygstad, Kristian – Madsen, Dag

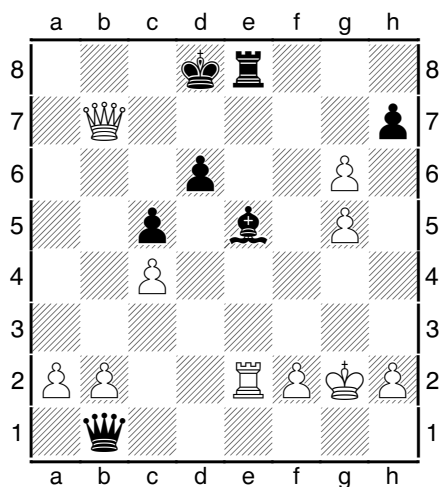
DYNAMISK SJAKK MED KRISTIAN TRYGSTAD – JUNI 2011

Etter å ha brukt opp omtrent alt jeg hadde igjen av tid på klokka spilte jeg:

27.Lxf7+! Jeg er fortsatt godt fornøyd med at jeg klarte å regne variantene til bunns, selv om maskinen klarer det samme på et par sekunder...

27.-Kxf7 28.fxg6+ Hvit gir altså en løper for å tvinge svarts konge ut på brettet. **29.- Kxg6**

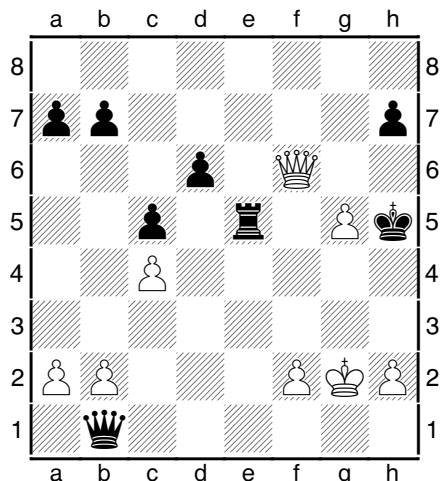
Dag kunne forsøkt 28...Ke7 men da fant jeg en forsert variant som utnytter at hvits fremste g-bonde faktisk er rett ved forvandlingsfeltet. 29.Dxb7+ Kd8 (29...Kf8 30.Df7#) 30.Db8+ Kd7 (30...Ke7 31.Dc7+ Kf8 32.Df7#) 31.Dxa7+ Kc8 (31...Kc6 32.Da4+ og jeg plukker med meg tårnet på e8) 32.Da8+ Kd7 33.Db7+ Kd8

Hittil har trekkene vært ganske enkle å regne. Hvit har sjakkert med seg noen bønder, og svart har ikke hatt så mange muligheter til å avvike fra hovedvarianten. Nå kommer imidlertid det vanskelige steget i variantregningen.

Hvis hvit skal komme videre, må han gjøre et stille trekk, altså et trekk som ikke sjakker eller truer død og fordervelse på direkten. Selv om vi har beveget oss et par trekk fra utgangsstillingen, er det imidlertid ikke så vanskelig å se at svarts stilling faller sammen etter 34.gxh7. Hvit har da et taktisk triks som hjelper h-bonden i mål. Etter for eksempel 34. - Dd3 avgjør 35.Db8+ Kd7 36.Dxe8+ Kxe8 37.h8D+ og løperen på e5 er bundet.

Etter 28.- Kxg6 er svarts konge utsatt plassert, og ikke overraskende er det et avgjørende offer i stillingen. **29.Txe5! Txe5 30.Df6+ Kh5**

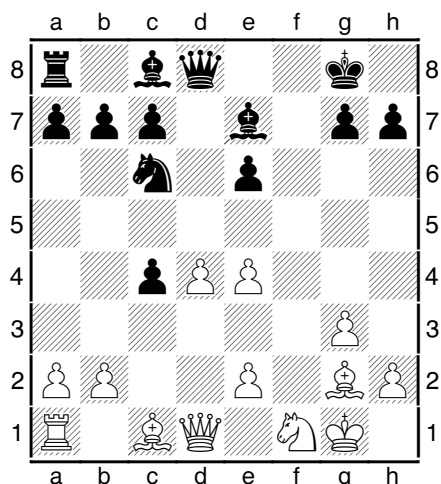

Her er nok et punkt hvor man bør stoppe opp mentalt og vurdere stillingen. Hvit har ofret et helt tårn, og svarts konge blir vel ikke matt? Nei, men det er andre problemer i den svarte stillingen. Dronningen på b1 mangler støtte, og hvit kan utnytte sjakkbrettets geometri med **31.Dh6+ Kg4 32.h3+** Her ga Dag opp. Fortsettelsen ville blitt **32...Kf4 33.Dh4+ Kf5 34.Dxh7+** og dronningen på b1 går tapt. **1–0**

La oss deretter gå 13 år fram i tid og se et nytt parti mellom de samme motstanderne. Nå er imidlertid rollene byttet om. Store deler av partiet tilbringer jeg på rygg, hvor jeg gjør det jeg kan for å holde unna en rekke kølleslag før partiet får en trist og uventet avslutning. Redningen min blir Dags optimisme, kombinert med tidsnødsbingo og litt presis variantregning fra min side.

Madsen, Dag – Trygstad, Kristian

Dette partiet ble spilt i siste runde av Eliteserien i matchen OSS-Trondheim. Før rundestart var det klart at OSS ville vinne serien hvis vi vant denne matchen, men vi fikk hard fight, ikke minst i dette partiet. **1.Sf3 e6 2.d4 f5 3.g3 Sf6 4.Lg2 Le7 5.c4 0–0 6.0–0 d6 7.Sc3 Se4** I disse databasetider er det neppe en hemmelighet at jeg har spilt denne varianten en del ganger før. Torstein Bae mener denne åpningen er usunn fordi svart neglisjerer utviklingen av dronningfløyen, men jeg har hatt god score med varianten. Dag stilte imidlertid godt forberedt og spilte en av de mer kritiske fortsettelsene. **8.Sxe4 fxe4 9.Sd2 d5 10.f3 Sc6 11.fxe4 Txf1+ 12.Sxf1 dxc4**

13.Le3 Denne varianten har vært ganske populær blant hvitspillere i det siste, og da trekkene dukket opp på brettet, mistenkte jeg at Dag hadde en forberedelse på lur. Reaksjonen min var imidlertid veldig uproff; jeg bestemte meg for å spille noe annet enn mine egne analyser. Dette "kreative valget" gjorde at jeg brukte mye tid på å spille tvilsomme trekk. Ikke overraskende gir en slik taktikk problemer både på klokka og ved brettet.

13...e5 Logikken bak dette trekket var at jeg ønsket å begrave hvits løper på g2. Problemet er bare at jeg i samme slengen begraver min egen springer på a5.

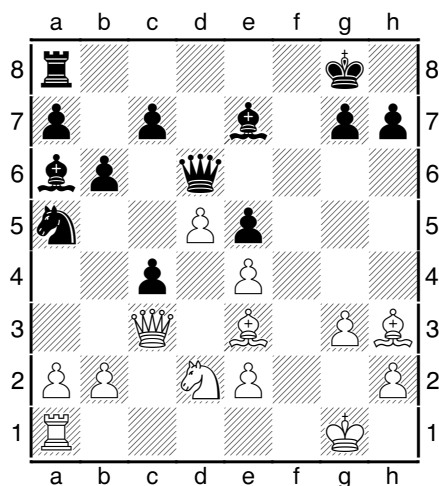
14.d5 Sa5 Det at jeg allerede her måtte regne som en gal for å forsikre meg om at det ikke fantes noen måte for hvit å fange springeren min på, burde fått varselampene til å lyse. Denne stillingen er et godt eksempel på at springere virkelig kan stå dårlig på randen.

15.De1 Dag spiller rett og slett glimrende i denne fasen av partiet. Den følgende damemanøveren hadde jeg helt oversett fordi jeg var så opptatt av å unngå å miste springeren.

15...b6 16.Dc3 Her står dronningen svært godt. Hun presser mot a5, c4 og e5, tre vaklende bastioner i den svarte stillingen. Et kjennetegn ved gode posisjonsspillere er at de finner gode plasseringer for brikkene sine uten å kaste seg inn i lange varianter. Magnus Carlsen er selvfølgelig blant de ypperste på dette feltet, men engelskmannen Michael Adams er også vært å studere.

Den varianten jeg regnet mest på var 16. Ld2 Lc5+ 17. Kh1 Dd6 18. Lxa5 bxa5 19. Dxa5, og etter 19.-Tb8 tenkte jeg at jeg hadde grei kompensasjon for bonden. Men hvorfor i alle dager skal hvit være så samarbeidsvillig at han bytter ut springeren på a5?

16...Dd6 17.Sd2 Her er kanskje det beste å gi bonden på c4 og smile tappert, men har man sagt A, så får man også si B... **17...La6** Sånn.. Da har tre svarte offiserer styremøte i a-linjen. Se og lær hvor effektivt Dag utnytter dette ved å iverksette brutale aksjoner mot svarts forlatte konge. Dette er spill mot to svekkelser og posisjonsspill av ypperste merke. **18.Lh3**

Hvits "døde" løper våknet visst til liv, et sikkert tegn på at svarts strategi har vært en fiasko. Når slike løpere først kommer utenfor bondekjeden, blir de livsfarlige fordi de får støtte av egne bønder istedenfor å stange i dem. Se bare hvordan løperen sikler etter et kanonfelt på e6. Kvelden før hadde vi vært ute og markert seieren over Porsgrunn, og det er ikke fritt for at

tankene her gikk til Joachim Niensens visdomsord: "Det du hadde av talent er stort sett drikk bort og glemmt. Fra nå av blir det nedoverbakke, og du har bare deg sjøl å takke". Heldigvis holdt jeg masken... **18...Lf6 19.Le6+**

Her hadde Dag et interessant alternativ. Etter 19. b4 cxb3 ep 20. axb3 Lxe2 21. Tc1 Ld8 22. Kf2 Lh5 23. b4 Sb7 har hvit ofret en bonde, men den svarte stillingen er ukoordinert og passiv. Hvit har ingen problemer med å vinne tilbake bonden med fordelaktig stilling. Det at hvit har flere gode alternativer, viser hvor dårlig den svarte stillingen er.

19.-Kh8 20.g4 Au! Dette er rett og slett mer enn den svarte stillingen tåler. Heldigvis skjønnte jeg ikke hvor kritisk stillingen var, men hadde fokus på hva jeg var nødt til å gjøre. Manglende selvvinnsikt, ja, men til gjengjeld var jeg løsningsorientert. Det er på tide å få liv i offiserene i a-linjen, koste hva det koste vil. Selv om hvits siste trekk er sterkt, er det også forpliktende. Hvis jeg noen gang får aktivisert brikkene, kan jeg kanskje drømme om motspill mot den hvite kongen.

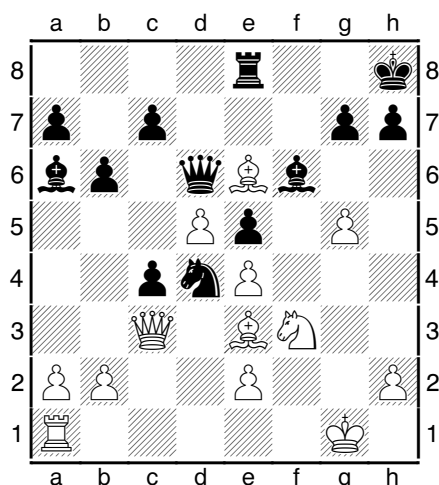
20...Sc6 Et viktig poeng i stillingen er at det er alt for farlig å hindre g-bondens fremgang med 20.-h6. Etter et veltimet g4-g5 åpnes slusene mot den svarte kongen, og vi får se enda en fordel med dronningens plassering på c3. Det er nemlig ikke bare tårn som kan svinge, etter et fremtidig hxg5 ser mor over mot h3-feltet med fri bane opp mot svarts konge.

21.Sf3 Dag lar seg ikke friste til å snappe med seg et par bønder. Etter 21. Sxc4 Lxc4 22. Dxc4 får svart aktivisert springeren sin med 22.-Sd4. Hvit kan vinne en bonde til med 23. g5 Le7 24. Lxd4 exd4 25. Dxd4, men etter 25.-Df4 har svart absolutt sjanser. De passive svarte offiserene er byttet ut mot aktive hvite, og med ulikefargede løpere og en svekket hvit konge har svart gode muligheter til å tromme sammen et mattangrep.

21.-Te8 22.g5

Et annet alternativ var 22. Tf1. Da kommer poenget med mitt 21. trekk til syne. Jeg hadde planlagt 22.-Sd4, og hvis 23. Sxd4 exd4 24. Lxd4, følger 24.- Txe6 og d-bonden er bundet. Hvit kan prøve 25. Txf6 med planen 25.-gxf6 26. dxe6. Svart spiller imidlertid 25.-Txf6 26. e5 Tf1+ 27. Kxf1 Dxd5 og har ingen problemer.

22.-Sd4

Her trodde jeg at jeg hadde full kontroll, men lynet slo ned mens jeg minst ventet det!

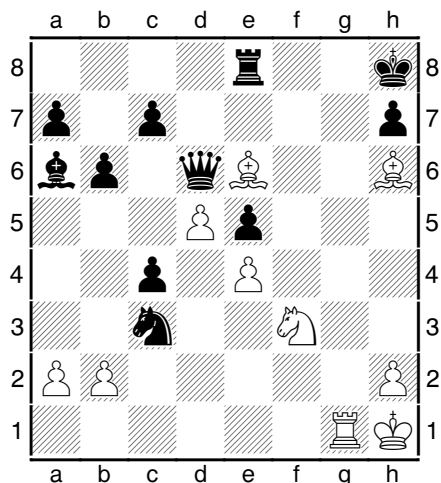
23.gxf6 Dag ofrer dama for å åpne g-linja mot den svarte kongen som plutselig er omringet av hvite offiserer. Dette trekket kom helt uventet, og jeg må innrømme at jeg holdt på å ramle av stolen da jeg så det bli utført. Heldigvis har jeg en parade. Partiet går nå inn i en kritisk fase, og med begge spillerne i gryende tidsnød ligger alt til rette for underholdning..

23.Sxd4 exd4 24.Lxd4 møter de samme problemene med at Txe6 utnytter bindingen i d-linja. Etter partiet fant vi imidlertid ut at hvit har det fantastiske trekket 23. Kh1 med klar fordel. Kongen går ut av gaffelen, og hvit truer gxf6 i neste trekk. Svart har ikke tid til 23.-Sxe2, og trekkes løperen fra f6 mister springeren støtten. Det måtte imidlertid en computer til for å trenge inn i stillingens subtiliteter.

23...Sxe2+ Slik situasjonen er hadde jeg ikke noe valg, og det er ofte en fordel i tidsnøder. Lar svart være å ta dronningen, får hvit kjempeangrep uten å ofre noe. Jeg fant også en viss trøst i at springeren som for få trekk siden sto helt offside på a5 endte med å spise den hvite dronningen. Litt av en forvandling!

24.Kh1 Sxc3 25.fxg7+ Kxg7 26.Tg1+ Kh8 Kongen må inn i hjørnet for å unngå matt eller store materielle tap. Analyser gjerne variantene selv.

27.Lh6

27...Txe6 Jeg gir tilbake litt av overfloden for å skaffe meg luft rundt kongen. **28.Lg7+ Kg8** **29.Lxe5+ Tg6** et viktig mellomtrekk **30.Lxd6 Sxe4** Jeg var utrolig fornøyd med dette trekket som truer matt, men med litt mer tid til å tenke – altså i etteranalysene – fant jeg ut at trekket slett ikke er godt. Etter 30.-Txg1 31. Kxg1 Se2+ 32. Kf2 c3 dekker svart springeren og c-bonden blir plutselig en maktfaktor. Hvit klarer ikke både dekke løperen og hindre c-bondens fremmarsj, og etter 33. La3 c2 34. b4 c1=D kommer svart materiell over. Jeg tilgir meg selv for at jeg ikke fant denne varianten, og særlig ville det vært vanskelig å se at den svake c-bonden og de to håpløse offiserene i a-linjen plutselig skulle samarbeide som om de aldri hadde gjort noe annet.

31.Txg6+ hxg6 32.Lxc7 Lb7 33.Kg1

Her kunne hvit trukket i nødbremsen med 33. d6, og d-bonden redder remisen etter 33.-Sg5 34. d7 Lxf3+ 35. Kg1 Sf7 36. d8=D Sxd8 37. Lxd8. Tidsnøden begynte imidlertid for alvor å sette sitt preg på partiet.

33.-Lxd5 34.Kf1 Sc5 Her rørte Dag løperen og ga opp partiet da han så at springeren på f3 hang. Ikke en spesielt morsom måte å vinne partiet på, og partiet er etter min mening en moralsk revansje for Dag. Det følte rart å vinne et parti jeg trodde jeg aldri sto bra i før i sluttstillingen, og jeg gruer meg til Dag og jeg møtes over brettet igjen! **0-1**

Ubeskjedent nok ble det to partier jeg vant denne gangen, men jeg tror de fleste av leserne er enige med meg i at det er motstanderen min som fortjener kudos for den siste forestillingen.

Hvis dette var rock 'n' roll, var det Dag som sto for rocken, og jeg som kjempet for livet for å unngå å rulle overende. Kanskje er partiet også illustrerende for Sjakkfantomets beskrivelse av seriesjakken i en relativt [fersk spalte](#):

”Siden tidenes morgen har det vært slik i sjakk-Norge at OSS, les Selskapet med stor S, har hatt klippekort på det å vinne tette, tøffe matcher. De står ofte nest best etter åpningen, likt før tidsnøden og deretter vinner de sluttspillene!”

Rock 'n' roll eller ikke; til slutt benytter jeg sjansen til å ønske alle en riktig god sommer. De som har sjansen, bør absolutt få med seg [Landsturneringen i Oslo](#)!

Kristian Trygstad